

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

1. Είσαγωγικές παρατηρήσεις

Τά φαινόμενα πού παρατηροῦνται στόν κόσμο μας χωρίζονται σέ δύο κύριες κατηγορίες: στά φυσικά καί στά ὑπερφυσικά ἢ πνευματικά ἢ πνευματιστικά.

Τά **φυσικά φαινόμενα** λαμβάνουν χώρα μέ τήν ἐπίδραση τῶν γνωστών ἢ ἄγνωστων φυσικῶν νόμων καί χαρακτηρίζονται ἀπό τήν νομοτέλεια τῆς ἐπαναλήψεως των κατά τόν ἴδιο τρόπο, ὅταν συνυπάρχουν οἱ ἴδιες συνθήκες.

Τά **πνευματικά ἢ πνευματιστικά φαινόμενα*** λαμβάνουν χώρα μέ τήν ἐπίδραση μιᾶς πνευματικῆς ὀντότητος, ἡ ὁποία μπορεῖ νά παραμένει ἀφανής κατά τήν διάρκεια τοῦ φαινομένου, ἢ καί νά γίνεται μερικῶς αἰσθητή. Σέ σπάνιες δέ περιπτώσεις ἡ ὀντότητα αὐτή μπορεῖ νά γίνει ὀλικῶς ὄρατή.

Ἡ ἀνωτέρω διάκριση μεταξύ τῶν δύο κατηγοριῶν φαινομένων καθορίζει καί τήν οὐσιώδη διαφορά μεταξύ αὐτῶν. Ἐνῶ, δηλαδή, τά φυσικά φαινόμενα διέπονται ἀπό καθορισμένη νομοτέλεια, ἐφ' ὅσον οἱ φυσικοί νόμοι δροῦν ἀσυνείδητα, ἀντιθέτως τά πνευματιστικά φαινόμενα δέν εἶναι δυνατόν νά καθοριστοῦν καί νά προβλεφθοῦν νομοτελειακά, διότι ἡ ἐμφάνισή τους ἢ ὄχι ἐξαρτᾶται καί ἀπό τήν βούληση τοῦ ἐνεργοῦντος πνεύματος.

Συνεπῶς ἡ παρατήρηση καί ἡ μελέτη τῶν ἐν λόγῳ φαινομένων δέν εἶναι ἐφικτή μέ τίς μεθόδους τῆς παραδοσιακῆς ἐπιστήμης, οἱ ὁποῖες στηρίζονται ἐπί τῆς τακτικῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἰδίων ἀποτελεσμάτων ἀπό τά ἴδια αἷτια. Οἱ προσπάθειες ἐφαρμογῆς τέτοιων τυποποιημένων

* Ἐπειδή μέ τόν ὄρο «πνευματικά» ἐννοοῦνται συνήθως τά φαινόμενα τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ (νόηση, σκέψη, βούληση, ἐπιθυμίες κ.λπ.), στό ἔξης θά χρησιμοποιοῦμε μόνον τόν ὄρο «πνευματιστικά».

μεθόδων καί στά πνευματιστικά φαινόμενα ὀδηγήθηκαν σέ παταγώδη ἀποτυχία, διότι δέν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ὁ ὑπερβατικός παράγων τοῦ πνεύματος.

Ἐς πάροουμε ἓνα ἀπλό καί προσφιλές στούς ἐρευνητικούς κύκλους φαινόμενο, τήν **μεταβίβαση σκέψεως** ἀπό ἓνα ἄτομο (πομπός) σέ ἓνα ἄλλο (δέκτης). Ὁ πομπός συγκεντρώνει τήν προσοχή του σέ μερικά σχήματα ἢ λέξεις ἢ ἀντικείμενα, ὁ δέ δέκτης, πού μπορεῖ νά βρῆται σέ πολύ μεγάλη ἀπόσταση, προσπαθεῖ τήν ἴδια στιγμή νά συλλάβει τήν εἰκόνα πού τοῦ στέλνει νοερά ὁ πομπός.

Τά πειράματα μεταβίβασεως τῆς σκέψεως, ἄλλοτε στέφονται ἀπό μεγάλη ἐπιτυχία, ἄλλοτε ἔχουν μέτρια ἀπόδοση, καί ἄλλοτε δέν παρουσιάζουν κανένα ἀποτέλεσμα. Οἱ μεγάλες διαφορές ἀποδόσεων μπορεῖ νά ἐμφανίζονται διαδοχικά, χωρίς νά διαφοροποιοῦνται οἱ ἐξωτερικές συνθήκες, καί τά ὑποκείμενα τοῦ πειράματος (πομπός καί δέκτης) νά εὑρίσκονται στήν ἴδια φυσική κατάσταση καί διάθεση. Τότε, τί συμβαίνει;

Ἀπλούστατα, ἡ μεταβίβαση τῆς σκέψεως δέν μπορεῖ νά συντελεσθῆ, ἐάν μεταξύ πομποῦ καί δέκτου δέν μεσολαβήσῃ κάποια πνευματική ὄντοτητα, ἡ ὁποία λειτουργεῖ σάν ἀγωγός διοχετεύσεως τῶν εἰκόνων. Ὅταν, λοιπόν, ἡ ὄντοτητα αὐτή συνεργασθῆ (ἀφανῶς βέβαια), τότε τό πείραμα ἐπιτυγχάνει μέ σχετική ἀκρίβεια. Ἐάν ὁμως δέν συνεργασθῆ, τότε δέν ὑφίσταται σύνδεση τοῦ δέκτου μέ τόν πομπό, ὁπότε καθίσταται ἀδύνατη ἡ μετάδοση ἔστω καί τοῦ ἐλαχίστου μηνύματος.

Οἱ μεγάλες διαφορές ἀποδόσεων στά τοιούτου εἴδους πειράματα ἔχουν ὀδηγήσει πολλούς στήν πεποίθηση ὅτι τά πνευματιστικά φαινόμενα δέν εἶναι «ἐπιστημονικά», ἀποφεύγοντας νά ἀσχοληθοῦν μέ αὐτά.

Πράγματι, δέν εἶναι ἐπιστημονικά, μέ τήν ἔννοια πού ὁ ὅρος ἀποδίδεται στά φυσικά φαινόμενα. Αὐτό ὁμως δέν σημαίνει ὅτι εἶναι κατώτερα ἢ ἀπορριπτέα. Ἀντιθέτως, εἶναι ἀνώτερα καί σημαντικώτερα ἀπό τά ἐπιστημονικά, διότι ἀνάγονται στίς ὑπερβατικές ἐπιδράσεις τοῦ οὐράνιου κόσμου στόν γήινο.

Κάποιοι ἄλλοι τά παρουσιάζουν σάν φαινόμενα μυστηριώδη καί ἀνεξήγητα, δίνοντας ἔμφαση στίς λεπτομερειακές περιγραφές, γιά νά ἐντυπωσιάσουν τούς ἀναγνώστες, χωρίς νά τούς δίνουν τήν πραγματική βάση τῆς ἐρμηνείας των. Ἐάν ὁμως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν αὐτή ἡ βάση, πού δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τόν πνευματισμό, τότε τά ὑπερφυσικά φαινόμενα δέν εἶναι πλέον οὔτε μυστηριώδη, οὔτε ἀνεξήγητα.

Ἡ διερεύνηση καί μελέτη τῶν φαινομένων αὐτῶν γίνεται, βεβαίως, μέ μεθόδους διαφορετικές ἀπό ἐκεῖνες πού χρησιμοποιεῖ ἡ ἐπιστήμη. Στό

παρόν ἔργο μας δέν θά ἀσχοληθοῦμε μέ τό κεφάλαιο τοῦ πειραματικοῦ πνευματισμοῦ, διότι πρόκειται γιά εἰδικό θέμα πού δέν ἐνδιαφέρει ἄμεσα τό εὐρύτερο κοινό. Ἀρκοῦμαστε στή διαπίστωση καί καταγραφή τῶν φαινομένων, πού ἔχουν παρατηρηθεῖ πολλές φορές ἀπό ἀξιόπιστους ἐρευνητές καί ἔχουν καταχωρηθεῖ λεπτομερῶς σέ χιλιάδες βιβλίων καί περιοδικῶν διεθνῶς.

Εἶπαμε στήν ἀρχή, ὅτι τά πνευματιστικά φαινόμενα ὀφείλονται στήν ἐπίδραση μιᾶς ἄσαρκης πνευματικῆς ὄντοτητας. Τέτοιες ὄντοτητες, ὅμως, εἶναι καί οἱ ἐγκλωβισμένες ἐντός τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων, δηλαδή οἱ ψυχές τῶν ἀνθρώπων. Ἡ κάθε ψυχή, ἐπειδή εἶναι δεσμευμένη στό σῶμα ἀφ' ἐνός, καί ἀφ' ἑτέρου βρίσκεται κάτω ἀπό τήν κυριαρχία τοῦ πνεύματος (τό ὅποιο στόν ὑλικό κόσμο δεσπόζει ἐπί τῆς ὄντοτητας), δέν ἔχει τήν δυνατότητα νά ἐκδηλώσει μέ εὐχέρεια τίς ὑπερφυσικές της ἱκανότητες. Ὅταν ὅμως ἡ ψυχή κατορθώσει νά ὑπερκεράσει τήν ἐμβέλεια τῶν ἐνεργειῶν τοῦ πνεύματος, τότε ὁ ἄνθρωπος ἐμφανίζει διάφορα ἀξιοπεριεργα φαινόμενα, τά ὅποια ὑπάγονται στόν τομέα τοῦ πνευματισμοῦ.

Αὐτά τά φαινόμενα, πού ὀφείλονται κυρίως στήν ἐπίδραση μιᾶς ἐνσαρκωμένης ψυχοπνευματικῆς ὄντοτητας, εἶναι ἡ τηλεπάθεια, ἡ ὑποβολή, ἡ μαντεία, ἡ ψυχοβολία ἢ βασκανία, ἡ ἀκαΐα, ἡ ἐνόραση κ.λπ. Στό προηγούμενο βιβλίο μας («Πνευματισμός», σελ. 38), τά κατατάξαμε σέ ἰδιαίτερη κατηγορία μέ τόν τίτλο «**Αὐτοπνευματισμός**». Τονίσαμε ὅμως, ὅτι σχεδόν πάντοτε ὑφίσταται δευτερευόντως καί ἡ βοηθητική συνεργασία ἐνός ἀσάρκου πνεύματος. Ἐπίσης εἶναι δυνατόν τά ἴδια φαινόμενα νά προκληθοῦν μέ ἀποκλειστική ἐπίδραση μιᾶς ἄσαρκης ὄντοτητας, χωρίς ἄμεση συμμετοχή τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Γιά τούς λόγους αὐτούς στό παρόν ἔργο μας τά ἐξετάζουμε ὅλα μαζί, χωρίς νά τά διαχωρίζουμε σέ κατηγορίες.

Πολλοί διερωτῶνται, ποιά εἶναι ἡ καθ' ἑαυτό ἀξία τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων καί τί προσφέρουν στήν πρόοδο καί ἐξέλιξη τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἀξία τους ἔγκειται στό ὅτι συνιστοῦν ἀπτές ἀποδείξεις περί τῆς ὑπάρξεως τοῦ Πνευματικοῦ Κόσμου, ἀλλά καί περί τῆς δυνατότητας τῶν ἐνεργειῶν του στά πράγματα τοῦ ἰδικοῦ μας ὑλικοῦ κόσμου. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ συναίσθηση τῆς μεταθανάτιας ζωῆς, ἐφ' ὅσον ἀπό τόν Οὐράνιο κόσμο κατήλθε γιά νά τελειοποιηθῆ καί ἐκεῖ κάποτε θά ἐπιστρέψει. Ἡ ἐπίγνωση αὐτή τοῦ δίνει τό νόημα τοῦ πραγματικοῦ προορισμοῦ του ἐπί τῆς Γῆς καί τόν καθιστᾷ προσεκτικώτερο στήν ἐκτέλεση

τῶν καθηκόντων του, ὥστε νά μὴν εὐρεθῆ πρό ἐκπλήξεων ἐνώπιον τοῦ Οὐρανοῦ ἐξεταστηρίου.

Βεβαίως, τὰ πνευματιστικά φαινόμενα δέν ἀποτελοῦν τό ἅπαν στήν ἐκπαίδευση τοῦ ἀνθρώπου. Συνιστοῦν ὅμως τήν εἰσαγωγική βαθμίδα, ὥστε νά στρέψῃ τήν προσοχή του πρός τά ἄνω, νά καταλάβῃ ὅτι ἡ ὑλική ζωὴ δέν εἶναι αὐτοσκοπός, ἀλλά εὐκαιρία πρός καλλιέργειαν τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου, καί νά στρέψῃ πρός τά ἐκεῖ τίς ἐνέργειές του.

Μετά τὰ φαινόμενα ἔρχεται ἡ θεία Διδασκαλία τοῦ Οὐρανοῦ νά δλοκληρώσῃ τήν ἐκπαίδευση τοῦ ἀνθρώπου καί ἀπό τήν θεωρητική πλευρά, μέ ἐπακριβεῖς καθοδηγήσεις ἐπὶ τῶν καθηκόντων καί ὑποχρεώσεών του, καθὼς καί μέ τήν ἀποκάλυψη τῆς διαδρομῆς τῆς ὄντοτήτός του μετά θάνατον. Ἡ Διδασκαλία αὐτὴ δίδεται εἴτε ἀπό τούς ἐνσαρκωμένους μύστες, εἴτε διὰ μέσου τοῦ πνευματισμοῦ, συνοδευόμενη συνήθως ἀπό φαινόμενα ἀνωτέρας πνοῆς, ὅπως τὰ θαύματα. Αὐτές οἱ πλευρές θά ἐξεταστοῦν στό ἐπόμενο Κεφάλαιο.

Κατά τήν ἐξέταση κάθε φαινομένου δέν ἐπεκτεινόμαστε στήν περιγραφή συγκεκριμένων περιπτώσεων ὅπου συνέβησαν τοιαῦτα φαινόμενα, διότι θά ἀξενόταν ὑπερβολικά ὁ ὄγκος τοῦ βιβλίου. Ὁ σκοπός μας εἶναι νά τὰ ἐξηγήσουμε θεωρητικά, ὁ δέ ἀναγνώστης μπορεῖ νά τὰ ἐξακριβώσῃ μόνος του, εἴτε ἀπό προσωπικὲς ἐμπειρίες εἴτε ἀπό τό στενό περιβάλλον του. Ἐξ ἄλλου λεπτομερεῖς περιγραφές τέτοιων φαινομένων ὑπάρχουν ἀφθονες στά κυκλοφοροῦντα πνευματιστικά βιβλία καί περιοδικά, ὅπου μπορεῖ νά ἀνατρέξῃ ὁ κάθε ἐνδιαφερόμενος.

2. Γενικά περὶ τῶν πνευμάτων

Τί εἶναι τὰ πνεύματα;

Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι στό ἄκουσμα αὐτῆς τῆς λέξεως καταλαμβάνονται ἀπό ἓναν ἀνεξήγητο φόβο καί ἀόριστο δέος, πού ὀφείλεται στήν αἴσθησι τοῦ ἀγνώστου, ἢ στήν ἐντύπωσι ὅτι ὁ κόσμος τῶν πνευμάτων εἶναι ὁ κόσμος τῶν νεκρῶν, πού δέν πρέπει νά τόν πλησιάζουν. Ἄλλοι πάλι μειδιοῦν εἰρωνικά σάν νά πρόκειται γιά κάτι τό φανταστικό καί ἀνύπαρκτο.

Χρειάζεται λοιπόν νά ἀποσαφηνισθοῦν τὰ στοιχειώδη πράγματα περὶ τῶν πνευμάτων, ὥστε νά ἐκλείψουν οἱ δεισιδαιμονίες, οἱ προλήψεις καί οἱ ἀδικαιολόγητοι φόβοι.

Στό Α' Κεφάλαιο μιλήσαμε γιά τήν ψυχὴ καί τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώ-

που, τά όποια άρρήκτως ένωμένα άποτελοϋν μία ένιαία ψυχοπνευματική όντότητα. Ό δέ άνθρωπος είναι μία τοιαύτη όντότητα έγκλωβισμένη στό ύλικό της περίβλημα, τό σώμα.

Ή είσοδος τής ψυχοπνευματικής όντότητος στό σώμα λαμβάνει χώραν κατά τήν γέννηση, ένω μέ τόν θάνατο έπέρχεται ή άποδέσμευση ή άπελευθέρωσή της από αυτό. Όταν λοιπόν ή όντότητα εύρίσκεται έντός ύλικού σώματος άποκαλείται **άνθρωπος**, ένω όταν δέν έχει ύλικό σώμα άποκαλείται **πνεϋμα**.

Έπομένως, από όντολογικής πλευράς, τά πνεύματα είναι άκριβώς ό,τι και οί άνθρωποι, μέ τήν διαφορά ότι δέν περιορίζονται από τήν ύλη και γι' αυτό μποροϋν νά κινοϋνται στίς 4 διαστάσεις*, έχοντας πολύ μεγαλύτερη αντίληψη και πολύ περισσότερες γνώσεις από τούς ανθρώπους.

Ή ύπαρξη τών πνευμάτων διδάσκεται από όλες τίς θρησκείες, εύρίσκεται δέ στός μύθους και στίς παραδόσεις όλων τών λαών. Όλα αυτά δέν είναι δυνατόν νά προέρχονται από ψευδαισθήσεις, φαντασιώσεις, ή έξαπατήσεις από έπιτήδειους λαοπλάνους, διότι δέν θά διατηροϋντο επί τόσες χιλιάδες χρόνια ως παγκοσμίως άποδεκτές άλήθειες. Τά ψεύδη άποκαλύπτονται σύντομα, χωρίς νά άποκτοϋν μεγάλη διάδοση τοπικώς ή χρονικώς.

Ό σημαντικώτερος λόγος πού ένισχύει συνεχώς τήν πίστη όλων τών λαών, σέ όλες τίς έποχές, στήν ύπαρξη τών πνευμάτων, είναι οί έμφανίσεις τών φασμάτων νεκρών ανθρώπων, γνωστών σέ εκείνους πού τούς παρουσιάζονται, οί όποιοι πείθονται έτσι για τήν έπιβίωση τής ψυχής μετά θάνατον.

Όπως ό άνθρωπος έχει άυτοσυνειδησία και συνείδηση τής άτομικότητός του έναντι τών άλλων, τό ίδιο άκριβώς συμβαίνει μέ τά πνεύματα: Διατηροϋν πλήρως τήν άυτοσυνειδησία και τήν άτομικότητά τους, ως άυτοδύναμες όντότητες, μέ τήν διαφορά, όπως είπαμε, ότι έχουν τεραστίως διευρυμένη αντίληψη έναντι τών ανθρώπων. Όπως λέγεται, τό χαμηλότερο οϋράνιο πνεϋμα είναι πολύ σοφώτερο και από τούς σοφώτερους ανθρώπους τής Γής.

Έπί πλέον, μετά τόν θάνατο, όλα τά πνεύματα διατηροϋν τά αισθήματα, τίς άναμνήσεις, και γενικά τίς συναισθηματικές καταστάσεις πού είχαν στήν γήινη ζωή τους. Έτσι έχουν τόν διακαή πόθο νά έλθουν σέ έπαφή μέ τούς οικείους ή φίλους των, νά τούς καθοδηγήσουν, νά τούς βοηθήσουν στίς δυσκολίες τής ζωής τους, ή άπλώς νά συνομιλήσουν μα-

* Ή τετάρτη διάσταση είναι ό Πνευματικός Κόσμος.

ζί τους, ενισχύοντας τήν πεποίθηση ὅτι ἐξακολουθοῦν νά ὑπάρχουν ὡς πνευματικές πλέον ὄντοτητες καί ὅτι κάποτε θά συναντηθοῦν ἐκ νέου.

Ἡ ὑπαρξη τῶν πνευμάτων ἐπιβεβαιώνεται καί διά μέσου τῶν ποικίλων πνευματιστικῶν φαινομένων. Τοιαῦτα φαινόμενα ὑπάρχουν πλεῖστα στίς παραδόσεις τῶν λαῶν, πού ἔχουν τήν ἀφετηρία τους σέ πραγματικά περιστατικά. Καθημερινῶς δέ συμβαίνουν πολλά φαινόμενα σέ ἀνθρώπους, πού ἐντυπωσιάζονται ἀπό τήν ἀνεξήγητη παραδοξότητά τους. Οἱ θρησκεῖες ἐπίσης περιλαμβάνουν στήν διδασκαλία τους πάμπολλα ὑπερφυσικά φαινόμενα, πού τά ἀποδέχονται ὡς θεῖες ἐκδηλώσεις, ἔστω καί ἂν δέν τούς δίνουν τήν ὀνομασία «πνευματιστικά»· ἡ οὐσία τους ὁμως εἶναι αὐτή.

Ὅταν ἀπό τά μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα ἄρχισε νά διαδίδεται ὁ νεώτερος πνευματισμός, ταυτόχρονα μέ τήν ἐπιστημονική ἐξακριβωση καί διερεύνηση τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων, ἐγίνοντο καί συστηματικές παρατηρήσεις ἐπί τῶν ὄντοτήτων πού τά προκαλοῦσαν ἢ συμμετεῖχαν ὀπωσδήποτε σ' αὐτά. Ἡ μελέτη τῆς συμπεριφορᾶς τῶν πνευμάτων, τῶν δυνάμεων πού ἔχουν, τῶν δυνατοτήτων ἐκδηλώσεως αὐτῶν ἢ ὄχι, τῶν ὀρθῶν ἢ λανθασμένων πληροφοριῶν πού μεταδίδουν, τῆς ἱκανότητος νά προβλέπουν μελλοντικά γεγονότα κ.λπ., ὀδήγησε σέ πολύ χρήσιμα συμπεράσματα, πού ὑπάγονται σέ ἰδιαίτερο κεφάλαιο τοῦ πνευματισμοῦ.

Ἐγινε κατανοητό κατ' ἀρχήν, αὐτό πού διδάσκουν ὅλες οἱ θρησκεῖες, ὅτι ὑπάρχουν **δύο κύριες κατηγορίες πνευμάτων**: τά **ἀγαθά** καί τά **πονηρά**. Κάθε κατηγορία ὑποδιαιρεῖται σέ περαιτέρω ὑποκατηγορίες καί διαβαθμίσεις τῶν πνευμάτων κατὰ κλίμακες, ἀνάλογα μέ τήν βαθμίδα ἐξελιξέως τους. Αὐτά τά θέματα ἐκτίθενται πιό ἀναλυτικά στά ἐπόμενα Κεφάλαια.

Ἐκεῖνο ὁμως πού πρέπει νά γνωρίζει ὁ ἀναγνώστης προκαταβολικά, εἶναι ὅτι τά πνεύματα δέν ἔχουν ἀπεριόριστες ἐλευθερίες στίς ἐνέργειές τους, οὔτε στίς ἐκδηλώσεις τους ἐντός τοῦ ὕλικου κόσμου διά τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων. Ὑπάρχουν οἱ σταθεροί, αἰώνιοι καί ἀμετάβλητοι Θεῖοι Νόμοι, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τά πάντα μέ ἀπόλυτη ἀκρίβεια. Ὅλα δέ τά πνεύματα, τόσο τά ἀγαθά ὅσο καί τά πονηρά, ἐνεργοῦν πάντοτε μέσα στά πλαίσια τῶν Θεῶν Νόμων, διότι κάθε ἀπόκλιση ἀπό αὐτούς ἐπισύρει αὐστηρές τιμωρίες.

Ἐτσι, ὅταν ἕνα ἀγαθό πνεῦμα ἐπιθυμεῖ νά ὀμιλήσει πρὸς τούς οἰκείους του, ἢ νά φανερώσει τήν παρουσία του διά μέσου ἑνός πνευματιστικῆς φύσεως φαινομένου, δέν μπορεῖ νά τό κάνει, ἐάν ἡ ἐνέργειά του δέν εἶναι σύμφωνη μέ τίς σχετικές διατάξεις τῶν Θεῶν Νόμων. Ἐπίσης

ένα πονηρό πνεῦμα, παρά τήν ἐπιθυμία του νά βλάψει κάποιον ἄνθρωπο, δέν μπορεῖ νά τό κατορθώσει, ἐάν ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος δέν ἔλθῃ μέ ὁποιοδήποτε τρόπο σέ ἐπαφή μαζί του. Τά πάντα, λοιπόν, εἶναι κανονισμένα μέ ἀπόλυτη τελειότητα, χωρίς νά διαφεύγει οὔτε ἡ ἐλάχιστη λεπτομέρεια.

3. Τό ἐκτόπλασμα

Ἀπό τήν ἔναρξη τῶν πνευματιστικῶν πειραματισμῶν ἔγινε φανερό, ὅτι γιά νά ἐκδηλωθοῦν οἱ πνευματικές ὀντότητες κατά ὁποιοδήποτε τρόπο ἐντός τοῦ ὕλικου κόσμου, ἐχρειάζοντο νά ἀπορροφήσουν μιά εἰδική οὐσία, τήν ὁποία ἐλάμβαναν ἀπό τόν ὄργανισμό τῶν διαμέσων. Ἡ οὐσία αὕτη ὀνομάστηκε, ἀπό διάφορους ἐρευνητές, «ψυχικόν ρευστόν», «ὄδιον», «τηλέπλασμα», τελικά δέ ἐπεκράτησε ἡ ὀνομασία «ἐκτόπλασμα», ἐπειδή ἔχει τήν ιδιότητα νά διαπλάθεται ἐξερχόμενον ἐκτός τοῦ ἀνθρώπινου ὄργανισμοῦ.

Τό ἐκτόπλασμα εἶναι μία εἰδική αἰθέρια ὕλη, πού λαμβάνεται ἀπό τό σῶμα καί τήν ψυχή. Δηλαδή ἡ φύση της δέν εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ὕλική, ἀλλά περιέχει καί στοιχεῖα ἀπό τά αἰθερικά σώματα τῶν ψυχοπνευματικῶν ὄντοτήτων. Εἶναι συμπυκνωμένη αὔρα. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κατέχουν σέ κάποιο βαθμό τήν ἰκανότητα διαθέσεως ἐκτοπλάσματος, ἡ ὁποία εἶναι περισσότερο ἔντονη στά διάμεσα. Ἔχει διαπιστωθεῖ ὅτι κατά τήν διάρκεια πειραμάτων ὑλοποιήσεως, τά διάμεσα χάνουν ἀρκετό ἀπό τό βάρος τους, ἐπειδή ἓνα μεγάλο μέρος τῶν σωματικῶν τους στοιχείων μετασχηματίζεται σέ ἐκτόπλασμα.

Ἡ πιό ἐνδιαφέρουσα φυσιολογική ιδιότητα τοῦ ἐκτοπλάσματος εἶναι ὅτι μπορεῖ νά λαμβάνει διαφόρους βαθμούς συμπυκνώσεως. Ἀρχικῶς ἔχει ἀόρατη ἀερῶδη μορφή, κατόπιν γίνεται ὀμιχλῶδες νέφος, κατόπιν μαλακή γλοιώδης οὐσία, μπορεῖ δέ νά γίνει μέχρι ἐξαιρετικῆς σκληρότητος στερεό σῶμα. Εἶναι προφανές ὅτι ἀνάλογα μέ τίς ἐκάστοτε συνθήκες, λαμβάνει ὁποιαδήποτε ἀπό τίς ἐνδιάμεσες μορφές καί καταστάσεις, γι' αὐτό ἡ φαινομενολογία του ποικίλει πολύ, ἐξαρτώμενη ἀπό τούς παράγοντες πού ἐπηρεάζουν τήν ἐκδήλωσιν τοῦ πνεύματος.

Οἱ διαφορετικές μορφές τοῦ ἐκτοπλάσματος παρομοιάζονται μέ τίς διαφορετικές καταστάσεις τοῦ ὕδατος. Τό ἴδιο στοιχεῖο, τό νερό, μπορεῖ νά εἶναι ἀόρατος ὑδρατμός, ὄρατό νέφος, ὑγρό, ἢ στερεός πάγος. Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει μέ τό ἐκτόπλασμα, τοῦ ὁποίου ὁ βαθμός συμπυκνώ-